SAMEN BOUWEN AAN EEN DUURZAME TOEKOMST

Slimme logistiek, sterke gemeenten

TLN manifest gemeenteraadsverkiezingen

Het lukt alleen met logistiek

De gemeenteraadsverkiezingen van 2026 naderen. Dit is een cruciaal moment om samen richting te geven aan de toekomst van onze steden en dorpen. Nederland groeit, verandert en verstedelijkt, en daarmee groeit ook de behoefte aan een efficiënte en duurzame logistieke sector. Transport en logistiek vormen de ruggengraat van onze gemeenten: essentieel voor de bevoorrading van winkels, bedrijven, scholen, ziekenhuizen en huishoudens en de bevelering van onder andere bouwplaatsen, fabrieken en laboratoria.

De komende jaren staan gemeenten voor grote uitdagingen. De woningbouwopgave, de toekomstbestendigheid van bedrijventerreinen en de herinrichting van straten en pleinen zijn urgente thema's. Tegelijkertijd verandert de logistieke sector mee en levert een belangrijke bijdrage aan deze transities. Logistiek is onmisbaar, maar deze sector staat ook voor uitdagingen, zoals het gebrek aan laad-, los- en parkeerplekken, de toenemende druk op bedrijventerreinen en de verduurzaming van voertuigen en gebouwen.

Naast economische kracht brengt logistiek ook vraagstukken met zich mee op het gebied van ruimtedruk, luchtkwaliteit, verkeersveiligheid en leefbaarheid. Het vinden van een balans tussen logistieke efficiëntie en een prettige leefomgeving is een gezamenlijke verantwoordelijkheid van gemeenten en logistieke partijen. Het is van belang dat zij hierin samenwerken om een toekomstbestendige infrastructuur en mobiliteit te realiseren.

Transport en Logistiek Nederland (TLN) presenteert dit manifest om te laten zien hoe logistiek een positieve rol kan blijven spelen in het verwezenlijken van gemeentelijke ambities. Door logistiek vroegtijdig en integraal op te nemen in ruimtelijke plannen en het mobiliteitsbeleid, kunnen we samen bouwen aan duurzame, bereikbare en leefbare gemeenten. Dit manifest biedt concrete handvatten voor samenwerking en slimme, toekomstgerichte oplossingen.

Wij nodigen jullie uit om samen met ons aan deze visie te werken en bij te dragen aan innovatieve en duurzame logistieke oplossingen voor de gemeenten van morgen.

Het lukt alleen met logistiek.

Welke rol speelt logistiek in gemeenten?

Aantal voertuigen in Nederland

Dagelijks zorgen duizenden voertuigen voor de cruciale bevoorrading van winkels, ziekenhuizen, bouwplaatsen en woningen. In Nederland zijn er:

9,1 mln personen-auto's

1 mln bestel-auto's

148.000 vrachtauto's

Vervoer van goederen in Nederland in stedelijke gebieden

75% van de kilometers in stedelijke logistiek wordt afgelegd door bestelauto's.

Bron: Outlook-stadslogistiek 2024, versie 2 Topsector Logistiek

Percentage van afgelegde kilometers in stedelijk gebied per segment

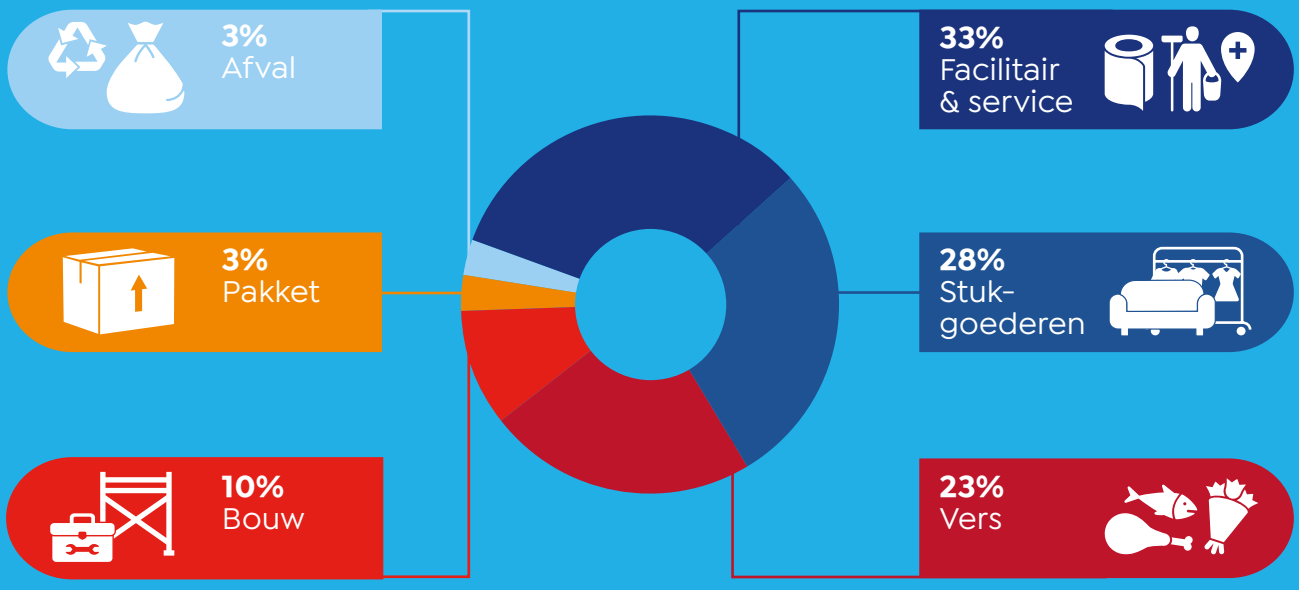

Het wordt drukker in Nederland

+19 % extra gereden km
verwacht in 2035 door o.a. bevolkingsgroei.

-18 % CO_2-uitstoot
door schonere bestelbussen en vrachtauto's; in 2035 verwachten we dat **26%** van de bestelbussen en **17%** van de vrachtauto's zero-emissie rijdt.

Een groeiend aantal gemeenten introduceert ZE-zones:
18 steden in 2025 en
12 steden vanaf 2026

Waar zullen de elektrische bestelbussen en vrachtauto's gaan laden?

Vrachtauto's:
88% op bedrijventerreinen
12% onderweg

Bestelbusjes:
56% op bedrijventerreinen, **39%** in woonwijken en
2,5% onderweg

Bron: ElaaINL Outlook Logistiek – Update 2025

Structureel tekort van **4.400** vrachtwagenparkeerplaatsen

Onze ideale vrachtwagenparkeerplaats biedt voldoende veilige, hygiënische en toegankelijke sanitaire voorzieningen, eetgelegenheden én een goede aansluiting op het hoofdwegennet.

Bron: De ideale vrachtwagenparkeerplaats volgens TLN

I Woningbouw

UITDAGING

› **Toenemende druk op de bewoonde ruimte:** Nieuwe woningen vereisen niet alleen ruimte, maar ook infrastructuur voor logistiek. Van bouwverkeer tijdens de bouw tot levering van goederen aan winkelcentra en bewoners.

OPLOSSINGSRICHTING

› **Bouwhubs:** Ga vroegtijdig om tafel met aannemers en bespreek welke bouwmaterialen via tijdelijke of al bestaande bouwhubs over de weg aangeleverd kunnen worden en welke via het water. Denk ook aan het bundelen van goederen buiten de gemeente, want dit verlaagt de verkeersdruk. Ondersteun en beloon aannemers en logistieke dienstverleners hierin. Gebruik oude terreinen en gebouwen voor tijdelijke of permanente logistieke functies.

› **Multifunctioneel gebruik van ruimte:** Maak gebruik van ondergrondse of overdekte laad- en loszones of combineer logistieke hubs met andere functies, zoals parkeren.
Best practice: Beurskwartier Utrecht

UITDAGING

› **Bouwlogistiek:** Leveringen van bouwmateriaal en materieel aan bouwprojecten voor nieuwbouw, renovatie en onderhoud met specifieke/speciale voertuigen die geschikt zijn voor grote en zware spullen. Infrastructurele werkzaamheden zoals herinrichting of vervanging van infrastructuur veroorzaken extra logistieke druk.

OPLOSSINGSRICHTING

› **Integratie van logistiek in ontwerp:** Bij gebiedsontwikkeling is het verstandig om de belangrijke rol van logistiek direct mee te nemen in de plannen, net zoals bij personenmobiliteit. Reserveer ruimte voor laad-, los- en parkeerplekken voor logistiek, pakketkluizen, buurthubs voor pakketten en routes voor voertuigen.
Best practice: Spoorzone Zwolle

UITDAGING

› **Duurzame bouwlogistiek:** De verduurzaming van bouwlogistiek vraagt om zero-emissievoertuigen en voldoende laadfaciliteiten op de juiste locatie.

OPLOSSINGSRICHTING

› **Duurzame bouwlogistiek:** Onderteken als gemeente het convenant SEB (Schoon en Emissieloos Bouwen) en volg de routekaart SEB voor de transitie naar emissieloze bouwplaatsen.

UITDAGING

› **Retourlogistiek:** Bij woningbouw komen grote hoeveelheden afval- en retourstromen vrij. Denk aan verpakkingsmateriaal, oude meubels en puin dat afgevoerd moet worden. Daarnaast dienen de nieuwe woningen bereikbaar te zijn voor logistieke bewegingen (denk aan pakketten, meubels, reparateurs, installateurs en afvalverzameling).

OPLOSSINGSRICHTING

› **Afval- en retourstromen:** Richt nieuwe wijken in met centrale afhaalpunten en afval-inzamellocaties om op deze manier de retourlogistiek efficiënt te organiseren en de circulaire economie te stimuleren.

II Herinrichting van bedrijventerreinen en winkelgebieden

UITDAGING

- **Schaarse ruimte:** Bedrijventerreinen worden steeds vaker opgeofferd ten gunste van andere activiteiten, terwijl de vraag naar logistieke ruimte juist groeit.

OPLOSSINGSRICHTING

- **Multimodale logistiek stimuleren:** Bedrijventerreinen liggen vaak op strategische locaties, dichtbij water en/of spoor. Gebruik deze mogelijke verbindingen voor multimodaal transport. Dit is goed voor de verduurzaming en vermindert de druk op het wegennet.
- **Multifunctioneel en multilaags gebruik:** Maak bedrijventerreinen toekomstbestendig door ze multifunctioneel en in meerdere lagen te gebruiken. Overweeg bijvoorbeeld multifunctionele ontwerpen waarbij goederenopslag wordt gecombineerd met daarbovenop kantoren of parkeerplaatsen met laadpalen, zonnepanelen en/of een groene zone.

UITDAGING

- **Verkeersveiligheid en efficiëntie:** Logistieke voertuigen moeten navigeren door smalle straten en over drukke en verouderde infrastructuur.

OPLOSSINGSRICHTING

- **Slimme clustering:** Stimuleer de bundeling van goederenstromen naar winkelcentra via bestaande regionale hubs om het aantal voertuigen in de stad te verminderen en de luchtkwaliteit te verbeteren. Logistieke bedrijven gebruiken grote voertuigen voor grote ladingen (bijv. supermarktbevoorrading) en kleinere voertuigen waar dit mogelijk en efficiënt is.
- **Dynamische en flexibel laad- en losbeheer:** Stimuleer slim laad- en losbeheer bij winkelcentra. Voor een betere benutting en doorstroming op locatie kan, door het voortdurend vergelijken van positiegegevens van vrachtauto's of bestelbussen met geboekte levertijdsloten, de aankomsttijd van voertuigen exact berekend worden en de volgorde van laden of lossen aangepast worden.

UITDAGING

- **Laadinfrastructuur:** Het gebruik van elektrisch vrachtvervoer neemt toe, terwijl er een tekort aan laadvoorzieningen is, met name op bedrijventerreinen. Met de invoering van de zero-emissiezones is voldoende laadinfrastructuur essentieel.

OPLOSSINGSRICHTING

- **Laadpleinen/ruimte voor (kort) parkeren:** Ontwikkel voldoende ruimte en Clean Energy Hubs op of nabij bedrijventerreinen zodat bedrijven laadcapaciteit kunnen delen. Dit is cruciaal gezien de krapte op het elektriciteitsnet.

UITDAGING

- **Parkeerplaatsproblematiek:** Vrachtwagenchauffeurs moeten voldoen aan wettelijke rusttijden. Maar er is een groeiend tekort aan veilige parkeerplekken met goede voorzieningen. Juist op en om bedrijventerreinen en in de buurt van snelwegen bestaat deze behoefte.

OPLOSSINGSRICHTING

- Realiseer gezamenlijke parkeervoorzieningen op of bij bedrijventerreinen voor vrachtwagens. Dit zorgt voor minder hinder en meer ruimte en veiligheid bij lokale ondernemers.
- Organiseer in de regio overleg over ruimte voor een beveiligde truckparking met goede faciliteiten. Betrek ondernemers, provincie en logistieke partijen zoals TLN hierbij. We hebben veel kennis voor een snelle start!
  Best practice: Maasvlakte Plaza

III Straten en pleinen op de schop

UITDAGING

› **Opengebroken straten:** Werkzaamheden aan riolering, kabels en pleinen veroorzaken vaak veel overlast, terwijl het onderhoud hieraan essentieel is. Zonder rekening te houden met de logistieke planning, raken bevoorradingsroutes verstopt en ontstaan inefficiënte omleidingen.

OPLOSSINGSRICHTING

› **Slimme werkplanning:** Combineer werkzaamheden van bijvoorbeeld riolering en straatinrichting om overlast te beperken.

› **Logistieke routes vrijhouden:** Zorg dat bevoorradingsroutes toegankelijk blijven, ook tijdens langdurige werkzaamheden. Stem de gemeentelijk werkzaamheden goed af op de werkzaamheden aan het provinciale- en Rijkswegennet. Denk hierbij ook aan tijdelijk toegangsbeleid voor logistiek. Maak actuele informatie over wegafsluitingen en doorstroming beschikbaar. *Best practice: co-creatie van ondernemers en gemeenten over afsluitingen en omleidingsroutes*

UITDAGING

› **Onderhoud van bruggen en kademuren:** Veel infrastructuur in steden is aan vernieuwing of versterking toe. Dit is een grote opgave, waarbij de logistieke sector ook onderdeel van de oplossing is. Het onderhoud kan echter wel de toegang voor vrachtverkeer en bevoorrading belemmeren.

OPLOSSINGSRICHTING

› **Infrastructuurversterking:** Inventariseer de staat van de lokale infrastructuur. Maak een plan voor vervanging, onderhoud en de benodigde financiering. Let extra op kwetsbare bruggen en kades, maar houd ook rekening met de toegang tot het stadscentrum voor de logistiek. Betrek de aanwezige logistieke partijen en bedrijven bij de planning.

UITDAGING

› **Agenda Autoluw:** Gemeenten werken aan het terugdringen van verkeer, met meer ruimte op straat voor voetgangers en fietsers. Dit is een uitdaging voor (zwaarder) logistiek verkeer en heeft invloed op de hoeveelheid benodigde (kleinere) voertuigen.

OPLOSSINGSRICHTING

› **Autoluwe zones met maatwerk:** Zorg in autoluwe gebieden voor uitzonderingen of speciale venstertijden voor (duurzame) logistiek. Houd bij de inrichting ook rekening met de gewenste efficiëntie van één groot vrachtvoertuig. Zo staat één vrachtauto gelijk aan meerdere kleine voertuigen.

UITDAGING

› **Schone lucht:** Veel centra van gemeenten hebben te maken met een hoge concentratie voertuigen die bijdragen aan luchtvervuiling en CO_2-uitstoot.

OPLOSSINGSRICHTING

› **Zero-emissiestadslogistiek:** Schone, duurzame en veilige bevoorrading van winkels, kantoren, consumenten, horeca en bouwlocaties vraagt om bundeling en de inzet van de juiste voertuigen. Het instellen van een zero-emissiezone onder de juiste voorwaarden en geharmoniseerde afspraken, draagt hieraan bij.

Aanbod TLN

Gemeenten staan voor grote uitdagingen. Dit vraagt om slimme, efficiënte en duurzame logistieke oplossingen. Zonder een goed functionerende logistiek komen de leefbaarheid, bereikbaarheid en economische vitaliteit van gemeenten onder druk te staan.

Transport en Logistiek Nederland (TLN) is dé partner voor gemeenten bij deze opgaven. Met onze kennis en ervaring helpen we bestuurders om logistiek optimaal te laten aansluiten op stedelijke ambities.

We nodigen kandidaat-wethouders en raadsleden graag uit om met ons in gesprek te gaan en kennis te maken met de inzichten uit ons manifest. Daarnaast bieden we de mogelijkheid om een bezoek te brengen aan de logistieke operatie van een van onze leden.

Samen zorgen we voor een toekomstbestendige en goed bereikbare gemeente. Laten we het gesprek aangaan! Het lukt alleen met logistiek.

Over TLN

Transport en Logistiek Nederland (TLN) is de grootste ondernemersorganisatie voor de transport- en logistieksector. Samen met 5.000 leden werken we aan een schoner, slimmer en socialer Nederland. Als gezaghebbende gesprekspartner voor overheid, politiek en ketenpartners zet TLN zich in voor de optimalisatie van goederenstromen en logistieke ketens, met het oog op een duurzame economie, een sterke internationale concurrentiepositie en een gezonde, toekomstbestendige sector. Als vertegenwoordiger behartigt TLN de belangen van de sector op lokaal, regionaal, nationaal en Europees niveau. Daarnaast biedt TLN haar leden toegang tot specialistische kennis, collectieve inkoopvoordelen en een uitgebreid netwerk voor kennisuitwisseling.

Contact

Transport en Logistiek Nederland

Ed van de Meerendonk
Public Affairs adviseur TLN
E evdmeerendonk@tln.nl
T 06-53997028

Wessel Deelstra
Public Affairs adviseur TLN
E wdeelstra@tln.nl
T 06-51250148

Janna Groot
Public Affairs manager TLN
E jgroot@tln.nl
T 06-24950133

Bezoekadres
Boris Pasternaklaan 22-30
2719 DA Zoetermeer

Postadres
Postbus 3008
2700 KS Zoetermeer